

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHAJA VSAKO NEDELO.

Črna Novina na leto je vsakomur na njegov naslov 8 K.
Skupno 4 deset vso 6 K.
Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijina List“ i na koncu leta „Kalendar Sveta Jezušovoga.“
Črna enoga drehoa je črma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOZEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K temu se more pošilati naročnina i vsi dopisi, ne
pa v tiskarno ali v Cseršovce.Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jozef vp. pleb. v Cser-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

S božov pomočjov

Novo leto začnemo. Vsaki bi rad znao, ka na njega čaka. Bodočnost je zakrita s gostov meglov, nego eden napisek se na meglonoj steni da čteti: Sam si moreš priboriti. Bodočnost od nas visi. Kak mo delali, tak mo želi i sad brali.

To vala i od bodočnosti našega naroda. Či mo samo čakali, či mo samo to pitali, ka je novoga, či mo samo na to radovedni, kak drugi vu našem imeni gučijo i usodo našega slovenskoga naroda delajo, te smo zgubljeni, te vse tak ostane, kak je do zdaj bilo. I što je zadovoljen s dozdašnjim položajom?

Svojo usodo sami morete odločiti, svoj položaj na boljšega sami morete obračati, zato pa za prvo delo moremo spoznati, da kak vsi drugi narodje se združijo, i vi se združite i celi narod, kak en človek zdigne svoj glas, naprej prinese svoje želje. Znovič vas prosim, vu vsakoj fari nastavite slovenski narodni svet (nemzeti tanács). Več mestih ga že nastavljajo. Istina, da eden ali drugi paver pravi, da gospoda k gospodi prevrže i s tem njim samo vekšo oblast damo. Takše si odeberte, šteri do znali i pred gospodov gačati i do znali siromaka pavra tudi braniti. Tak si napravte, da se narodni svet vsikdar da napunjavati, to je či ne bodete zadovoljni s voditelstvom, 10—15 vas vkup stopi i novo kotrigo pošljete vu narodni svet, ki do poleg starih po vašem mišljenji gučali. Narodni svet de mec predsednika (elnök). Predsedniki cele slovenske krajine vkup pridejo. Pogučijo si na priliko, koga pošljemo na narodni spravišče, jeli nas zadovoljijo ona obečanja, štere pred nas postavljajo. Ednok tak, drugoč nači gučijo, kak veter piše.

Tak kak bi se dalo za pravice našega naroda, „handlati“, liki na senji. Či mi na pete stopimo, ne bodo nas za nos vodili.

Vsako dete zarazmi, da je potrebno narodni svet nastaviti. Zakaj bi pustili, da bi vu našem imeni ništerni velikaši gučali? Mi slovenski kmetje z našimi trūdami smo tudi tak velki gospodje, da sami odločimo i naprej damo naše žele. Eden človek je nika. Nego či narodni svet postavi želo, do ga mogli posluhnuti. Nikdar ne pozabite, da je ljudovlada vöskričana, pravico gučati vsi mamó.

Novine, kak i do zdaj, do i na dalje pisale od našega narodnoga dela. Pisma dobivamo od vseh krajov, da li naprej vu obrambi pravic našega ljudstva. To nam da moč, da vüpamo povedati vsakomi, da brezi nas, posebno pa brezi voditelov našega ljudstva nika ne pustimo odločiti od nas.

Ka želemo?

8. dec. leta 1918. smo vu Novinah od toga pisali. Tam smo želeli, da v naših slovenskih krajih slovenščina svojo dostojno pravico dobi. Nego liki kep vu rame denejo ovak ga ne moreji na steno privesiti, pitanje je, kakše rame dobijo naše slovenske pravice, da se po časi pa ne zgubijo. Ponüjajo nam slovensko ravnano magjarsko županijo (megye). To telko pomeni, ka menši častniki do znali slovenski, nego višja že več ne, oni bodo magjari. Te forme nam ne trbe, v to ne privolimo, ar se bojimo, da po mali se nazaj vtopimo vu zdajšnji položaj, kda ešče slednji „bakter“ more magjarski znati. Ki ne ve magjarski, nanč vö z vesi ne more stopiti. Bogojanski narodni svet posebno županijo (megye) prosi za Slovence, ta slovenska županija nik-

šega dela ne de mela z drugimi magjarskimi županijami. To se pravi autonomija, samoravnanje. Slovenci, želte i to proste, na to kričte, či de vas stoj pito. To je najmenje, ka želemo. Či nam to ne dajo, opravičena je žela onih, ki vu združenji vseh Slovencev vidijo rešenje našega naroda. Zdaj že do kmetje pitali, či nam ne de na kvar, či se Slovenci zjedinijo vu edno slovensko županijo. Nika se ne trbe bojati. Mi smo na granici. Mi smo našo živino, naše polske pridelke v Gradec i v Beč pošiljali pred bojnov. Radi so vzeli. I na dalje radi vzemejo. I te poti niti kre Müre, niti kre Rabe nam ne bodo vkraj vzete. Ešče več. Sobočanci so v pismi vöpostavili, da je Jugoslavija sam breg i planina, prek meje dobre kúpece dobimo za našo živino i silje.

Naše zgübe.

Španjolska bolezen nam bridke vdarce dava. Nesmiljeno nam kosi može, žene krepko mladino, štere vse bi tak jako jako potrebüvali v tom usodepunom časi, kda se obstanek ali pogin našega maloga slovenskoga ljudstva za vedno bo zapečato. Komaj se nam edna suza posüši, že se nam druga zablišči v tužnih očeh. Kak milo so jokali prekmurski štajarski i vogrski Slovenci pri grobi vrloga slovenskoga radgonskoga kaplana, g. Tomazič Alojza! Oh kak dobroga duhovnoga očo, branitelja i voditelja so zgübili oboji v njem! Vsi so jokali za njim, Nemci i Slovenci vsem je bio najme pravi pastir i zaslužo si je vseh ovčic ljübezen, a Slovenci, posebno naši gornji vogrski Slovenci so dužni dosta moliti za njega, kajti najšli so pri njegovoj duhovniškoj časti neštetokrat za svoje duše božjo pomoč. — Pa zdaj, kda se nam v

venec pletejo rože naših borb, naših vojsk štere smo meli za mili slovenski rod, — a nikdar ne proti pravdi vogrskoj — zdaj, kda se ponuja pravica našemi milomi slovenskomi jeziki, za štero smo prestali vnoga leta trpeče nedužno preganjanje notri do vlovljenja i postavljenja pred naglo sodišče, pravim zdaj, kda bi trbelo ljudi, ki znajo narod voditi, njemi na pomoč biti pri vstanenji sloboščine, — zdaj se podirajo najbolje ti stebri. Zakaj? Dober Bog dela to, naj nas opomni, ka bi se tem bole tesno držali tistih malh voditelov, štere nam je še nehao i ka bi dosta, predosta molili, naj se pomnoži tistih število, ki do Njemi na vekšo čast znali narod pelati po poti časne i večne sreče. — Ali dalje bom sūkao nit svojih prvejšh mislih. Zgubili smo Tomaž ča, zgubili ž njim v ednom časi diakona Kūhara; i še neso posehnola rože na njegovom nagrobnom venci, že smo zvedili žalostno vest, ka je vleglo na pljučnici i španskoj bolezn i tūdi naš urednik. Oh kak nam je srce strepetalo tedar, kak široko se odprlo proti Srci Gospodovomi: obdiži ga, viš, ka tak malo jih mamō, ki se borijo za tvoj narodek! Pa — večna hvala Večnomi Bogi — prošnja naša se sklila v božjem Srci i sad zdravja urednikovoga obrodila za naš doberbit.

Vojaki vi znate, sami ste skušali, ka brez moštva i nižjih častnikov višji zmāge nikdar ne dobijo. Če so od stražameštra dol do poddesetnika dobri podčastniki ki si z moštvom dobro znajo djati, boj je srečno dokončan, Generalom je ravnanje popolnoma oলেখকো. Spodobno se godi pri vsakoj drugoj vojski je dūševna ali telovna.

Če ne bi meli mi voditelje naroda dobre podčastnike, ki do prostoga ljudstva v vsakom koti lahko pridejo, nikaj ne bi dosegli. Tem ide zato v prvoy vrsti hvala. I te nam nemila smrt tūdi pobira. Dec. 8. so zakopeli v Žižkih Škafar Matjaša, kmeta. Krotkoga značaja veren, pobožen slovenski mož je bio, ki je vsikdar pri krščanskoj stranki stao, dosta čteo, dobro znao vogrski, kotriga vnoga leta družbe sv. Mohora, zaistino izobraženi kmečki človek i zaveden Slovenec, ki je ne tajso nego zagovarjao pravice svojega maternoga jezika. Čeravno so ga leta dugo oči bolele, drage volje rad je spisao vkūp mnogo lepih slovenskih narodnih pesmih i darūvao vsikdar rad na naš slovenski tisk. Ne ga več. — Odselo se, a ne sam, z sebov je vzeo ednoga mladoga podčastnika, Kodila Ludovika, zvonara i pobiraša lepe Marijine Tišinske cerkve. Dec. 10. je zaspao v Gosposi te vrli naš širitel. Siromak hlapac je bio i vendar nikdar ne vzeo ednoga filera za šrjenje Novin. Kaj več iz svojega žmetno zaslužnoga najema je ešče za druge plačūvao, naj čtejo dobre reči v svojem maternom jeziki. Na edno oko je slepi bio i vendar z ednim okom je več vido, kak drugi z dvema, so pravili od njega Tišinčarje. Pa tak je tūdi bilo. Kda so na Tišini Novine še po falatah tržili, celo gardo šolarov je osuovo, šteri so je tržili. Se razmi, da so je zodali, če edno nedelo ne šlo, so drugo z novimi vred tūdi stare zodali. „Huncute veliki so tei moji pojge, trno morem paziti na njé“ — pravo mi je z smehom ednok. Dūša je bio pokojni za Novine; ne se nikaj imentnejšega zgodilo v okolici ka ne bi včasi glasa

dao vredništvu. Ne se njemi je milila poštnina, še to je iz svojega plačūvao, naj samo pokaže ljūbezen do svojega naroda. Najvekšo zasluženje pri Bogi pa ma za svojo cerkveno skrb. Zaistino, poleg dūšne vesti lahko obrne njegovu dūša na se reči sv. Pisma: „Gospod, ljūbo sem snago tvoje hiše.“ — Ne verjemo, ka bi v Slovenskoj krajini kje tak čista bila cerkev, kak Tišinska. On se je ne potikao v pavočino, prah in blato, nego brisao i vō je noso vsako nesnago i smet zbožje hiše. Pa kak je znao še korine (rože) v redi meti. Kesno po odzvonjenoj večernici sem hodo na Tišini i najšeo sem Lajčeka v cerkvi, korine je na red devao pri Jezusi. Zaistino razmim bolest njegovoga g. pliva-noša, ki mi piše, ka se zgūba toga vernoga cerkvenoga sluge ne da nadomestiti.

Pa pri vojski za Jezusovo čast tūdi ženske se borijo. Tak so nam na pomoč, kak moški, včasi še bolje posebno pri ženskom spoli. Dec. 16. nas je povrgla Fickova Mariča z Krajne. Bila je prosta, siromaška najevunica (berošica) na Polancih. Pa ta sirota je bila bogata v lepih jakostah. Oj keliko več podpore je pošilala na naš slovenski tisk, kak mnogi bogatec! Kak dobro je včila svojo detco! Goreče je spunjavalu vodilo tretjega reda i proti vsakomi, zodločnostjov zagovorila dūhovnike. Najlepša njena jakost je pa bila zakonska vernost. Mož njoj je spadno v Karpatih. Ta žalostne vest jo je potrla vteli a ne v dūši. Srčni beteg je dobila od velike žalosti, šteri jo je zdaj v grob spravo. Nikdar je ne zbrisala moža iz svojega srca, kak džūndž se je bleskatala njena vernost v časi ce-

Slaviček spevati vči.

Spisao: Gorski.

Slaviček je kral ftic. Najlepše speva. Spev je njega guč, jezik. Gda je ednok slaviček čūo, ka druge ftice, grdi guč májo odločo je, ka druge ftice na svoj lepi jezik, na lepi spev navči. Zato najobprvim goripoišče vrano i etak govori: ti vrana, ti si nespametna stvar. Kak žmetno živeš ti za volo tvojega guča, ár gda si žives iščeš, že naprej kričiš kvár, kvár, kvár . . . i ovádiš, ka ščeš kvár, škodo delati. Navči se ti moj jezik moje lepo spevanje, tak lahko zakriješ tvojo škodljivost, lehkeše boš živela. Lejpo boš spevala, da bos kvár delala pate nišče v pamet ne vzeme.

Ali vrana je etak pravila: istino praviš, slaviček, ali jas ščem pravična

ostati, či kvár delam, to ne ščem zakriti, tak ščem ostati, kak me je Bog stvoru, zato ne morem tvojega jezika prejk vzeti, ár bi te skažliva stvar bila. Nači bi gučala i nači bi delala. To je skažljivost i hūdobja. Zato odidi od mene skušavec, pravična ščem ostati i dale bom kričala: kvár kvár kvár . . . Slaviček je nikaj ne dosežno i dale odleto k vrábli, vūpajoči, ka tam bode bole srečen i preobrne jezik vrábli. Vrabel je na gnezdi sedo i okoli njega deset mládi. Slaviček začne gučati. Vidiš ti brat vrabel, to dosta kvara delaš ljudstvi i z nikim ne nadomestiš zrokūjeni kvár, ešče njim čemere delaš, ár samo čvičkaš i lūdi drāžis. Navči se zato moj spev, moj guč, lūdje do bole raj te meli.

Ali vrabel je etak odgovoro: drāgi slaviček: vidiš, jas sam že stári, že

se ne mrem včiti ali eti maš moje mále te vči . . . na tvoj jezik. Te mali vrábli se bojazljivo k materi potegnejo i etak pravijo: drāga mati či mo mi inači gučali, kak ti, kak bos nas te ti razmila, gda mo te kaj prosili? Vej pa ti vsi prejdemo . . . ne mi mo tak govorili, kak ti mati, ka naj ti znamo povedati, ka nas boli, ka nam trbe, kak mi tebe lūbimo. Mali vrábli se pod mater potegnejo naj slaviček jih niti ne vidi.

Slaviček je eti tūdi nikaj ne mogeo doségnoti. Zato žalostno ide dale probat srečo. Gori poišče žuno i etak govori: draga moja žuna! kak lepo pérje ti máš, kak bi lepo bilo, či bi tvoj guč tūdi tak lepi bio kak pérje, kak bi te lūdje hvalili, navči se zato moj jezik, moj guč.

Ali žuna je etak govorila: Bog mi

loga boja, ne je poznala drugo kak dosta, predosta moliti za pokojnoga i njemi na blagi spomin deco kak naj-jakše odgojiti. Istinska vojna dovica, je bila štera je svojo žalost ne v krčmi, ne v grešnom zdanji potaplala, nego v čistom, pokornom žitki gojila. Blagi je ujeni spomin. Povrgla je drobno dečico i blūzi 90 let staroga očo, ojsmilujte se s teh sirot i vzemite je k sebi!

Pa ona tūdi ne sama odromala v večnost! Zapala je na drugi den Kosovo Pepiko z Krajne, Pred 21 leti mi je svadbica bila pi prvoj svetoj meši. Svoj beli oblečec je na dūši do smrti obdržala, ostala je čista dekla i mesto ma v nebi pri tistih gredcah, v šterih lelije cvetejo. Na kapelo sv. Družine je zročila 400 K.

Ti i vnogi drugi so nas povrgli i čakajo, zovejo, nas: pomagajte, nam i pridite! — Včinimo, včinimo! Molimo za nje i pravimo Jezusi. Kda želež, idemo, idemo z zemlje vu večnost!

Premirje.

Kak se čuje iz Parisa, se lekaj za dva tjedna začnejo pogajati od mira. Na konferenco pridejo najprle načelniki antantnih držav. — Koložvar mesto je bilo močno obstreljevano in mesto so mogli prekdati. Prekdavanje se je pa nej gladko zgodilo. Vōidoče Vogrske, nemške in pridoče romunske čete so se na kolodvoru (štacija) močno obstreljevale. Več jih je bilo mrtvih in ranjenih. — Dan za dnevom prodirajo poljske čete na gornjem delu ogrske države. Prišle so že do mesta Héthárs in ga zasedle. — Ogrske čete iz Erdela, štere so branile mesto Koložvar, pridejo pod poveljstvom polkovnika

lepo perje dao, naj mi pokáže, ka me lūbi i ne tak lepi guč, naj se ne zvisim. Tak nespametna ne bom, kak ništerni lūdje, ki to mislijo, ka so te, praj, kaj več, či par tūhinskih reči znájo. Jas ponizna ščem ostati, ár znam da ki visoko leti, globoko spádne. Pa či je Bogi dober moj jezik meni je tūdi, zato samo odhájaj od mene ztvōjim gučom. Slaviček osramočen dale ide i goripoišče čuka. Etak njemi právi: ti čuk, ti vu dne spiš, v noči pa raščiš ka lūdje nemrejo spati, zato se navči ti moj lepi spev, da do lūdje bole spáli. Čuk je čemerno pogledno slavička i tak je nad jim zráščo, ka je slaviček prestrahšeno odbežo. Tak se je zgodilo, ka vsaka ftica svoj materski jezik že od začetka máo stálno drži.

Navčimo se ztoga, ka materski jezik

(ezredes) Kratochvile v Budimpešto. — Čhi po nečloveško ropajo zasedena ogrska mesta, tak so mesto Iglo in Lőcse (Sepeška stolica) popolnoma oropali in izpraznili. — 22. dec. Gnjese približavlejo velke čete Rumunov v mesto Koložvar. Prebivalstvo je prestrašeno ne vūpa zapistiti stanovanja. No ulicah je vse tito in mrtvo. — Ker Vogri ščejo Mackensove čete, štere se vračajo in Erdelja in Srbije domo internirati (razorožiti in je tak meti, kak ujetnike), zato Nemci, neščejo dati več Vogron vogelja. — Mesta Kassa, Pozsony, Komarom že pripadajo Slovaški državi, ki se je pred kratkim ustanovila. — V Berlini so se poreberili mornarje (marinar) in so topove postavili pred cesarjevo in kancelarjevo palačo. — V Italiji se bojijo da vōvdari reberija. — Minister Lovaszy je dol zavaló. — 25. dec. je prišlo 4000 soldakov in 70 častnikov v Kolozsvár. Vodil jih je general Gerenke. — Dec. 27. so Romuni prezkeli Nagyvárad in so tūdi zasedli mesto Debrecen z okolicó. — Iz Parisa se glasi, ka Romanje ostanejo tak dolgo na Vogrskon, dokeč ne pride na njihovo mesto francoske čete, štere se že na pot pripravljajo. — Jugoslovanske čete so 27. dec. prestopile vogrsko mejo in zasedle mesto in postajo v Csakovci. Bližajo se proti severi in so že blūzi Lendave.

Dom i svet. — Glási.

Kalendari so gotovi. Zdaj se razpošilajo. Znete, da edna stranka, tak i tiskarna eden den samo pet pákov slobodno da na pošto, zato razpošilanje je mūdno delo i drágo. Kak tiskovino bodemo pošilali kalendare.

preobrnoti je ali skažlivost, ár drugi ščes biti, kak si od Boga na svet poslan, ali je gizdost, ár več ščeš biti pred svetom, kak je Bog šteo naj bodeš pred njim.

Jezušek mali, to ne pozabi.

Jezušek mali, to ne pozabi,

Kaj so ti peli Angelei zlati:

„Dika Bogi, mir ljūdem“ —

Se glasilo sveti den.

To ne pozabi, Jezušek mali

Ki so ob jaslah pri tebi stoli:

Mati, — Jožef, svet čuvar, —

Cela neba, kak vsikdar

Jezušek mali. Te ne pozabi

Daj nam zavolj Njih, mir te predragi,

Daj nam ga Jezušek Ti,

Naj se nam sree veseli.

Srēen.

Marijini Listi so tūdi gotovi. Po kalendarah včasi pridejo. — Ne naročniki dobijo kalendar za 2 kroni. Penenze morejo naprej poslati k vredništvu. — Da ešče dosta duga je, račune sam ne mogo sklenoti. Či smo se mi p d vūpali kalendar poslati, naročniki se tūdi zdaj že naj podvūpaji naročnino poslati. — Cena Novin ostane, kak i do zdaj. Či se nam posreči od Centrala kaj več papira dobiti, Novine do večše i te mo si lahko gučali od podigavanja cene.

Ne vemo, kda prideji naši vlovleno domo iz Ruskoga i Sibirskoga. Čuje se, da se pogajajo s Japoncami i Amerikov, da bi je domo soravili po morji.

Fabrike, štere so vojno materijo — stūke i municijo — spravljale, so vu velkoj nevoli. Tak fabrika Skoda v Pilseni 240 milijon koron prosi od vojaškoga erara. Sama Nemška Austrija to ne more plačati. Pogajali bodo med sehom i oni deli bivše Austrije, šteri so vkraj spadnoli. Naši lūdje se bojijo za vojno posojilo. Rana je ta bojazen. Či včasi ništerni deli vkraj spadnejo od Vogrskoga, mislim, da bodo mogli na njih spadnjeni del dugo plačati.

Srbski princ Aleksander je obečo, da vsako leto eden čas vu Ljubljani bode stanūval.

V Nemškoj Austriji vu fabrikah so notri spelali 8 vōr delo. Ka bo na vesi, či do delavci samo 8 vōr delali?

Vrednost naše krone neprestano pada V Švici znaša vrednost krone 28 centimov (filerov). Pred bojnov je volala krona v Švici 105 centimov.

100,000 nemških zlatnikov, kak zadoščenje. Dneva 9. dec. 1918. českoslovaški legijonarji, ki so vu taljanski armadi slūžili, so bili vu Nemškoj Austriji na postaji Wörgl razoroženi, oropani svojega imetja. Taljansko vrhovno armadno poveljstvo je zatoga volo želelo od Nemške Austrije 100,000 frankov v zlati kak zadoščenje za žaljitve. Nemška Austrija je mogla 100 jezer frankov vu zlati plačati.

Podpore dobijo invalidi (rokkant), vojne dovica i vojna sirotinska deca. Na ednok dobijo 150 koron, deca papojbiče do 16 let, dekličke do 14 let vsaki 50 k.

Pri ententi je bojna 65 milijardov vrednosti vničila. Što plača to?

Sombotelski častniki s šteli po kolednih svetkaj krumpiče brati z polojnoga, mašin bi krumpiče vōbračo. Za dosta žalostno, da so je do zdaj ne vōskopali.

Ka bode s casarom Vilmošom, je ešče ne odločeno. Ententa žele, da ga včudajo, Holandsko se ešče proti postavlja. Seveda Holandsko za casara se ne bode bojüvalo i ga na slaloje dönok včoda.

Fiume i Trst mednarodni pristanišče? Iz Zagreba se glasi, da ententa želo Jugoslovanov spuni i Fiume i Trst za mednarodno slobodno pristanišče proklamira (vöskriči).

Generala Mackensena, ki je Erdelysko brano proti Rusom i Rumunom, so vogri na zapoved ententa mogli intermirati (pod stražo postaviti).

Vu Nemškoj Austriji soldačija trpi od 18 let do 22 let za obrambo domovine, za znotrašnji red i za obrambo proti naravnoj nesreči i sili. Vojaki slobodno si odeberejo odbore, šteri sprejmejo žele vojakov i pazijo, da se redno deli plača, hrana i gvant.

Fiškališ Dr. Némethy Vilmoš naznanja, da je v Dolnjoj Lendavi svojo pisarno (fiškališko kancelarijo) odpro v hiši Kotschyovoj (poleg stare kase). Novi fiškališ je naš rojak, v Törnišči rojeni; je prvi fiškališ v Lendavi, ki po našem slovenskom jeziki guči.

Ne ga vogelja. Ruda v Petroženji je v rumunskih rokah, pečujška je pa v srbskih rokah. Ostane samo estergomska. Ključ Čehi držijo v rokah, tam je največ rud.

Pri nas živino küpujejo za 4 k na živo vago, odavajo pa ešče v najmenšem mestu za 14—16 koron. Paver dela celo leto, drugi pa eden vse dobiček v žepko potisne. Či je tak trbe granice odpreti. Naj paver tüdi vidi hasek svojih trüdov. Jajce i drugo nišee ne küpi, fal bi rad ta neso. Sosidje radi küpijo, v Beči že samo do konca meseca dec. majo konjsko meso.

Lemberg pred gladom? Ukrajinski uradi so naznanili, da vsaki kmet, ki v Lemberg živež nese, se doli streli brezi soda.

Dva petanskiva sta z Sobote pelala mašin za štepanje, šteroga je sobočka narodna straža za mašinsko pükšo gledala. Straža je s takšov silov šla za njima, ka njim je na poti konj zgino. Kda so prišli na Petance, so vse naprej pozvali ino so z velkov „šturmov“ gori iskali. Komaj so spoznali, da je mašin za štepanje ne mašinska pükša.

Dr. Korošec se je mesec dni müdio na Svičarskom i v Parizi. Pogajo se je z državniki (diplomati) ententa. Dr. Korošec je izjavo: Naš položaj glede severne meje je najvugodnejši ino popuna spunitev naših narodnih zahtev zagotovljena.

Vu fabriki Kruppovoj k Esseni je 200 jezer delavcov brezi dela ostalo.

Lejko István vojni kurat je v Beltince poslani za kaplana, Koos Vince vojni kurat pa v Törnišče. St. Horvat Števan je premeščeni z Beltinec k Sv. Jürji, Tivadar Jožef pa z Törnišča v Beltince.

Črevli za krumpiče. Mesto Krems na Austrijskom da vesničarom obütel za 53—66 k. Za vsaki par morejo pripeljati 100 kg krumpičov, štere plačajo za 50 k. Tak že! Pri nas so pa odpeljali za 23 k., pa nam razčesane banke dali.

Razbili so nemški vojaški vlak v Somboteli. Kak je vlak prišo na postajo, okoli ga je vzela narodna straža. Gor so strgali vagone, kde so nemci meli živež i gvant. Vse so raznesli.

Slovenski narodni svet smo v Novinah večkrat želeli. Zdaj že mali župan železne županije tüdi žele nastaviti slevenski narodni svet. Vu vsakoj vesi se nastavi. Vsaka ves si odebere 5 kotrig v izvršilni odbor. Vu okrajni i županijski narodni svet pošlejo 1—1 kotrigo. Jas i na dalje Vam preporočam, odeberte si v vsakšoj notarašiji ali fari narodni svet.

Zasedanje Prekmurja. Straža piše: Grof Szapary hoče ustanoviti za vse ogrske Slovence novo veliko županijo Mursko županijo (Muravármegye). V tej bi bili vsi uradi slovenski, vse šole, železnice i t. d. slovenske. Obljubil je tüdi tri tovarne, slovensko gimnazijo v Soboti, železnico po slovenski krajini. Dne 9. dec. je prišo tak telegram od grofa, da to Slovenci vse dobijo. Te telegram se nosi po vesnicah ino ljudstvo nagovarja za Ogrsko. Zadnji čas je že, da se reši ubogo ljudstvo. Kdaj bodo ga vendar naši šli branit!? Če ne hitro, bo prepozno! Te pokrajine bi morale že davno biti zasedene.

Mürska županija (Muravármegye) je vu Müro spadnola. Prve dni so med lüdi lučili to laž, liki kodiši kosti (čonto), naj grize i te čas tiho bode. Mogoče je, da je vlada tistoga hipa poleg toga rešenja našega slovenskoga pitanja bila, nego zdaj že od toga gučijo, da naš slovenski kraj ne dobi autonomije, svojega ravnitelstva, nego de kak okrajina (járás) i na dalje vcepeleni vu magjarsko županijo. Mi pa od tistec smo dosta nika ne dobili — nanč poti nam v red ne spravljajo, vse odide na krajino okoli Sombotela.

Sobočka okrajina dobi 372 kg poplatov i 365 kg ledra, monošterska dobi 394 kg poplatov i 386 kg ledra.

Vu bivšoj monarhiji Austriskoj — Vogrskoj so vu bojni 11 jezer 400 lüdh osmrtili, med njimi je samo 3800 dobilo pomiloščenje. Vu 11400 osmrčenje je ne zračunjeni osmrčenje onih, štere se so včasi brezi soda osmrtili.

Kak so Jugoslovani zasedli Čmurek. Poročnik Žel, v civili vučitelj, je dobnalogo, da zasede to nemčursko mesto. Z 20 moži je proti večeri prišo v Čmurek. Prebivalci, ki so bili do zdaj znani daleč na okoli za volo svoje nemčurske korajže, so junaško začeli zapirati vrata ino so se većinoma poskrili. Poročnik je šo s svojov četov pred hišo župana i advokata Schormanna. Poveljnik je püsto moštvo pred hišo, sam pa je šo iskat župana. G. Žel je njemi odločno i kratko javo, da je prišo, da zasede v imeni Jugoslavije trg Čmurek. Zaprva je ne šteo vzeti Želovega porečila na znanje. Nego kda se njemi poročnik prepreto, da ga taki aretiza, či se njemi ne poda, je Nemeč posto poniznejši. Poročnika je pito: Ali imáte kako pooblastilo? Častnik njemi kratko odgovori. Moje pooblastilo je 20 vojakov, ki vas čakajo spodaj pri vratih. Nato je župan izjavo, da se vda. Vküp je pozvo občinske velmože, ki so napravili nikši protest proti jugoslovauskomi „nasilji“. Večina prebivalcov je zadovoljna z Jugoslovani.

Drevji trba po gnojiti, či ščemo, da bode nam vsako leto rodilo. Najboljši gnoj je tekoči, kak ti vodena gnojšnica, s pepelom. Kak daleč veje segne skopamo grabe i je nalijemo, z zemlov zakrijemo. Či s gnojom gnojimo, gnoj plitvo pod zemlo spravimo. Z toga vidimo, da nespametno delajo, ki samo pri stebli skopajo vkraj zemlo i ta gnoj lüčijo. Gnoj more priti k drobnomi korenji. Drobnomi korenje ceca zemlo, ono hrani drevo. — Sadno drevje poštüjmo, prebranih, lepih jobok kg 4 kor. košta.

Mrla je v Poterni dekla Pavel Sida vu 25 leti. Pokojna je sestra g. dr. Pavel Augustina, ki je gimnazijalski profesor i dober spoznavalec našega slovenskoga jezika. Ta vrla slovenska hiša že leta dugo podpira s velikimi dari naš tisk.

Pošta. Vl. g. V. Keresztury. Cankova. Tvoje pismo dano 8. dec. sam samo ešče zdaj v roke dobo. Jako me veseli, da žele slovenskoga ljudstva za svoje vzemeš. Ti ne vidiš vu tom hujskanje, či jas nase ljudstvo kaj opominam i včim na njegove pravice. Pravico maš, „Novine“ so nikoga ne včile, naj razbija, či so si pa kje ništerni zaslužili, mi za to ne moremo.